

► **Gaaf eiland.**

Visie en ambitie 2022-2026 en verder.

► Onze visie voor 2035.

*Verkiezingsprogramma's worden geschreven voor een periode van vier jaar. Daarmee is er een risico dat kortetermijnoplossingen worden beschreven die onvoldoende bijdragen aan lange termijn problemen. Daarom richten we in dit programma het vizier op **2035**. Wat is onze ambitie voor Goeree-Overflakkee in dat jaar? Vervolgens beschrijven we met welke concrete standpunten en acties we hier in de komende vier jaar naar toe willen werken.*

De uitdagingen.

Goeree-Overflakkee staat voor een aantal grote uitdagingen. De bevolking veroudert (vergrijzing). Op Goeree-Overflakkee neemt het aantal 70+⁺-ers de komende jaren met bijna 3.000 personen toe. Er zal hierdoor een stijgende vraag zijn naar zorg (inclusief de bijbehorende vraag naar competente arbeidskrachten) en woonvormen die aangepast kunnen worden aan de zorgbehoefte. Ook zullen meer ouderen hun huis willen verkopen en inruilen voor een (huur)appartement. Hierin kan op dit moment onvoldoende worden voorzien.

Tegelijkertijd willen we perspectief bieden aan jongeren. Met de Beroepscampus is er een mooie opleidingsvoorziening gekomen. Maar het is moeilijk om jongeren op het eiland te houden. Er zijn nauwelijks betaalbare woningen, het aantal banen voor hoger opgeleiden is relatief laag, de vervoersverbindingen met het eiland beperkt en door het beperkte voorzieningenniveau voor jongeren trekken er nog altijd te veel jongeren van het eiland weg. Er is een groot tekort aan woongelegenheden voor starters en jonge gezinnen. Als we niet krachtiger inspelen op deze ontwikkelingen, dan gaat dit gevolgen hebben voor onze voorzieningen in detailhandel, onderwijs, zorg, cultuur en vrije tijd en dus voor de leefbaarheid op het eiland.

De bevolking in Nederland groeit tot 2035 naar verwachting met 7,4% tot 18,8 miljoen. Dat zijn 3.700 extra inwoners op ons eiland. Als we tegelijkertijd ons bloeiende bedrijfsleven, het onderwijs en de zorg over voldoende personeel willen laten beschikken, dan zal onze ambitie hoger moeten liggen. Door meer inwoners te herbergen kan Goeree-Overflakkee ook bijdragen aan een oplossing voor de woningnood in onze regio en de eigen voorzieningen in stand houden.

Leefbaarheid begint bij de basisbehoeften van ieder mens: vrijheid en veiligheid, een betaalbare woning, goede zorg bij ziekte of ouderdom, gedegen onderwijs, werk dat loont – als ondernemer of werknemer –, een veilige en schone leefomgeving, sterke sociale banden en een gemeente die dienstverlenend is ten opzichte van behoeften van inwoners en ondernemers. We vatten dit samen in drie hoofdthema's: hoge leefkwaliteit voor eilandbewoners, een flexibele delta economie en een vitale eiland-gemeenschap.

Hoge leefkwaliteit voor eilandbewoners.

In 2035 zijn we gegroeid naar 60.000 inwoners. Deze toename komt enerzijds doordat jonge mensen niet van het eiland zijn vertrokken, anderzijds doordat nieuwe mensen hier zijn komen wonen. Goeree-Overflakkee is aantrekkelijk omdat wij een landschappelijke woonomgeving bieden met verrassende woonvormen, passend bij de behoefte van onze inwoners. De wooncoalitie (die destijds in 2022 is opgestart) heeft zijn vruchten afgeworpen. Er zijn nieuwe woonvormen op het water ontstaan.

De waterkwaliteit van de Grevelingen is sterk verbeterd en flora en fauna groeit en bloeit volop in het meer. Het eiland heeft nog altijd de schoonste stranden van Nederland en ook op de rest van het eiland is nauwelijks zwerfafval te vinden. De gemeente is CO2 neutraal en heeft zelf het goede voorbeeld gegeven door al haar gebouwen en voertuigen te verduurzamen. Lantaarnpalen met LED verlichting worden ingezet voor het opladen van je fiets of auto.

Van Grevelingen naar Haringvliet loopt een meanderende waterpartij, Scharrezee, genaamd naar het vroegere water tussen Goeree en Overflakkee. Scharrezee heeft niet alleen een recreatieve verbinding gebracht tussen de wateren die ons omringen, maar heeft langs de oevers ook nieuwe plekken gecreëerd voor natuur, watergebonden wonen en bedrijvigheid (zoals jachtbouw en aquacultuur). De havenkanalen van het eiland hebben een nieuwe impuls en levendigheid gekregen door eigentijdse vormen van wonen op het water, vervoer over water en kleinschalige recreatieve toepassingen.

Inwoners voelen zich veilig doordat ondermijning stevig is aangepakt, de digitale wijkagent tijdig ongeregelde heden signaleert, de jeugdzorg optimaal functioneert volgens het IJslandse model en huftergedrag snel wordt aangepakt door een optimale samenwerking tussen boa's en politie.

Flexibele delta economie.

In 2035 hebben we een gezonde en flexibele economie. Een economie die past bij onze bijzondere ligging en karakter: een eiland in de delta. Door de ruimte die ondernemers hebben gekregen en de stimulerende rol van de gemeente is het bedrijfsleven ijzersterk. Groot- en detailhandel, MKB, toerisme en de zorgsector vormen de ruggengraat van onze eilandelijke economie. Onze agrarische bedrijven en maritieme sector werken volgens de nieuwste technologische ontwikkelingen, informatiemodellen en duurzame technieken.

Om geen eiland van forensen te worden heeft het eiland voor een belangrijk deel in haar eigen werkgelegenheid kunnen voorzien. Banen worden niet door de overheid gemaakt, maar door ondernemers. In totaal zijn er 4.000 nieuwe banen bijgekomen. Deze zijn ingevuld met competente arbeidskrachten die grotendeels op het eiland wonen.

De mobiliteit naar het eiland heeft een forse impuls gekregen door extra rijstroken op de N57 en N59. Het bedrijventerrein Oostflakkee is rechtstreeks aangesloten op de N59 en er is een randweg rondom Sommelsdijk-Middelharnis die de dorpen ontlast. De N215 is fors aangepakt: een turbotronde ter hoogte van de Staver, bij Nieuwe-Tonge is de kruising aangepast en veilig en de kruising Oude-Tonge is vervangen door een rotonde. De kruising op de N57 bij Goedereede heeft ook een rotonde wat de doorstroming verbetert. Door een lightrailverbinding met Rotterdam heeft het eiland een hoogwaardige verbinding met de Randstad.

Door de ontwikkeling van een iconische attractie en een bijbehorende gebiedsontwikkeling heeft ook de oostkant van het eiland zich ontwikkeld als toeristische bestemming. Fort Prins Frederik is een publiekstrekker met markante hotelaccommodatie geworden waarmee je de cultuurhistorie van het gebied op een moderne manier kunt beleven. De gemeente heeft een impuls gegeven aan de openbare ruimte en ondernemers hebben creatieve nieuwe concepten ontwikkeld. De Brouwersdam is uitgegroeid tot de ‘surfhoofdstad van Europa’ met een outdoor sportboulevard die jaarrond attractief is. De dam biedt brede mogelijkheden voor windsporten, outdoor fitness, wielrennen, trailrunnen en sportvissen.

Vitale eilandgemeenschap.

Ook in 2035 heeft iedere kern op z'n minst een eigen dorps huis, een basisschool en speelvoorzieningen voor kinderen. Enkele dorpen hebben zich omgevormd tot woondorp: unieke plekken waar landelijk wonen met bijzondere woonvormen een kwaliteit is. Actieve verenigingen vormen nog altijd een belangrijke ruggengraat voor een hechte samenleving waar inwoners elkaar helpen en weten te vinden.

In de regenboog gemeente Goeree-Overflakkee kun je zonder schuld of schaamte zijn wie je bent. Dit komt mede door het actieve beleid van gemeente, scholen, kerken en bedrijven die zich hiervoor hebben ingezet.

De gemiddelde levensverwachting van inwoners op Goeree-Overflakkee is in de afgelopen jaren verder gestegen. Onder andere door diverse nieuwe (natuur)speel- en fitnessvoorzieningen in de buitenlucht, een gezonde en schone bodem, water en lucht en door strengere milieueisen en florerende natuur. Via de inzet van nieuwe technologie (domotica/virtuele thuiszorg) kunnen ouderen langer zelfstandig wonen en is het gevoel van eenzaamheid sterk verminderd.

We staan inmiddels bekend als het gezondheidseiland van Nederland door kennisuitwisseling, krachtenbundeling en initiatief ontwikkeling op het gebied van zorg. Het ziekenhuis kon door de nieuwe ondergrondse parkeergarage verder doorgroeien en dat gaf nieuwe impulsen. Andere vormen van zorg, zoals een revalidatiecentrum en koppelingen tussen toerisme en zorg, hebben een nieuwe economie op gang gebracht. Met de HBO opleiding Verpleegkunde op de Beroepscampus beschikt de sector over voldoende gekwalificeerd personeel.

De gemeente Goeree-Overflakkee is een transparante, dienstverlenende en ambitieuze organisatie. Er wordt proactief gecommuniceerd met inwoners en meegedacht in oplossingen. De raad heeft een raadsprogramma waarbij wethouders worden gezocht die passen bij de competenties die het raadsprogramma vraagt. Hierdoor is de bestuurskracht verder toegenomen. Inwoners zijn trots op hun gemeente. Wat hebben we in de afgelopen jaren veel bereikt met elkaar. Wat een gaaf eiland.

► Onze liberale kernwaarden.

De VVD Goeree-Overflakkee is een liberale partij. Dat betekent dat wij een samenleving met zo veel mogelijk vrijheid voor mensen willen. Wij zitten in de politiek om dat te bereiken. De keuzes die wij maken komen voort uit onze vijf liberale kernwaarden:

✓ **Vrijheid.**

Ieder mens heeft recht op een zo groot mogelijke vrijheid. Dat betekent dat je je leven mag leiden zoals je dat zelf wilt. Vrijheid is onmisbaar om jezelf te ontwikkelen en het beste uit jezelf te halen. De persoonlijke vrijheid wordt daarom alleen begrensd als je de vrijheid van een ander schaadt. Daarnaast moeten we rekening houden met toekomstige generaties.

✓ **Verantwoordelijkheid.**

Vrijheid beleef je alleen wanneer je ook besef hebt van verantwoordelijkheid, vinden liberalen. Een mens moet de gevolgen van zijn daden zelf dragen. Kan een mens zichzelf niet redden, dan moeten we helpen. Maar daardoor mag besef voor verantwoordelijkheid niet verdwijnen. Individuele verantwoordelijkheid vinden we ook een onderdeel van menswaardigheid.

✓ **Verdraagzaamheid.**

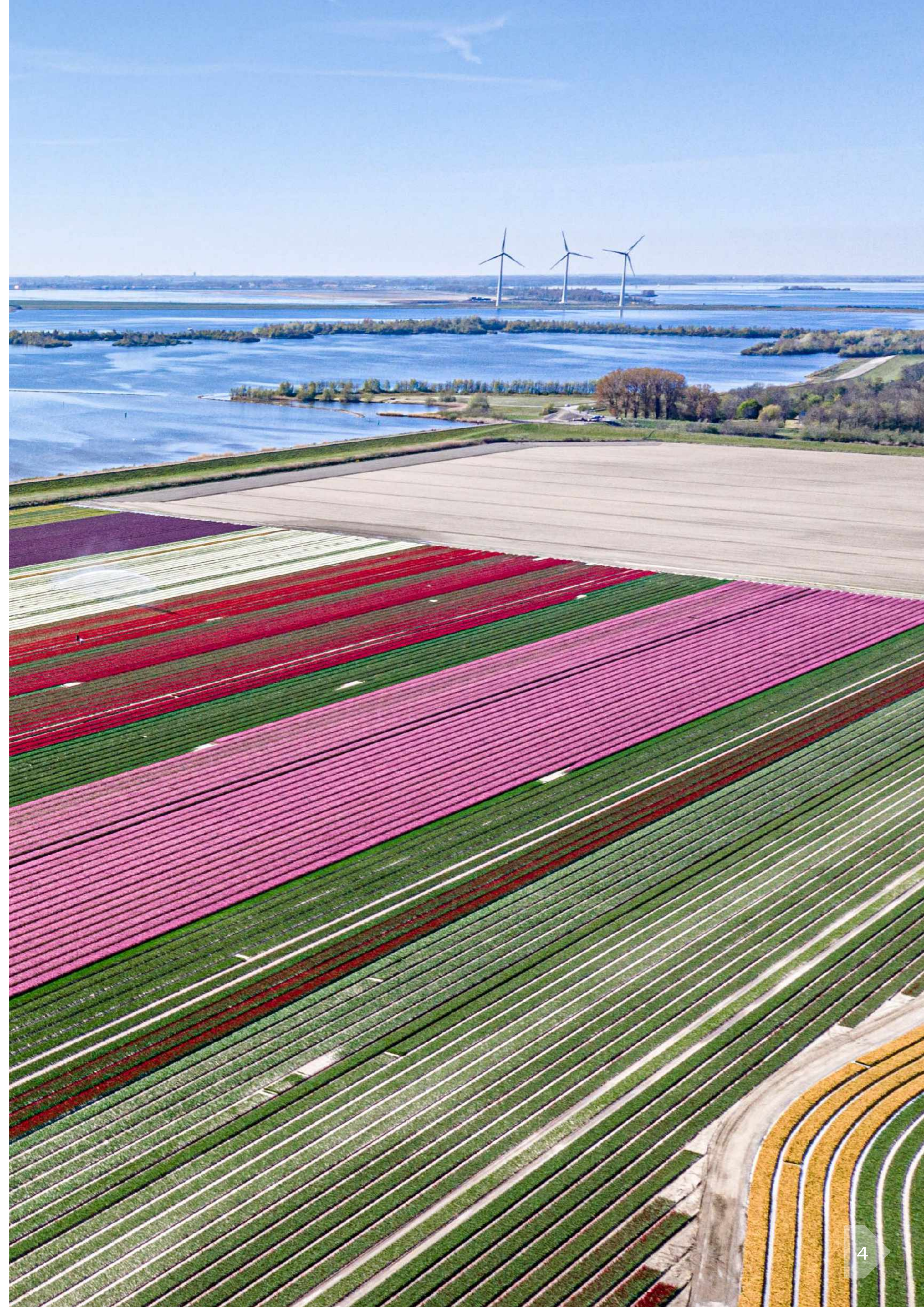
Als je zelf van vrijheid geniet, gun je die vrijheid ook aan anderen. Daarom zijn we verdraagzaam naar anderen, ook als we hun keuzes niet begrijpen of het er niet mee eens zijn. Alleen als door die keuzes grenzen worden overschreden, grijpen we in. Zo kunnen we plezierig samenleven.

✓ **Sociale rechtvaardigheid.**

Iedereen verdient dezelfde kansen om zich te ontplooien. Vervolgens maken mensen zelf de keuzes in hun leven. Als er door die keuzes verschillen ontstaan, is dat niet erg. Maar het is onrechtvaardig als mensen al op voorhand minder kansen krijgen. Daarom grijpen we in als dat dreigt te gebeuren.

✓ **Gelijkwaardigheid.**

Mensen zijn niet gelijk. We zijn allemaal uniek, en dus verschillend. Mensen zijn wel gelijkwaardig. Iedereen heeft dus evenveel recht op vrijheid en kansen, wat je geestelijke overtuiging, huidskleur, nationaliteit, seksuele geaardheid, geslacht of maatschappelijke positie ook is. Discriminatie is onaanvaardbaar.

► 10 highlights uit onze ambitie.

1 **Vrijheid en waarden**
Actief beleid voor gelijke kansen en acceptatie van iedereen; zonder angst of schaamte jezelf kunnen zijn.

2 **Leefbaarheid kernen**
Verbetering onderhoud openbare ruimte. Een dorps huis per kern is een must. Ontwikkelen van leefbaarheidsplannen.

3 **Economie**
Ontwikkelplan voor groei naar 60.000 inwoners en 4.000 extra banen. Focus op water, zorg, landbouw, detailhandel en toerisme.

5 **Gezonde omgeving**
Opwekking van energie door zon op dak. Pilots met waterstof. Lantaarnpalen inzetten als laadpunten.

4 **Vrijtijdseconomie**
Toeristische gebiedsontwikkeling Oostflakkee en Brouwersdam als (water)sportboulevard.

6 **Gezond leven**
Samenvoegen van de zwembaden van Dirksland en Sommelsdijk tot één nieuw wedstrijdabad. 't Zuiderdiep gaat open op zondag.

7 **Woonkwaliteit**
Inzet op de bouw van starters-, eengezins- en seniorenwoningen en (huur)appartementen. We ontwikkelen nieuwe vormen van wonen, waaronder op het water en jagen het bouwen aan met een wooncoalitie.

8 **Mobiliteit**
Verbetering N215 en N59. Rotondes bij Goedereede en Oude-Tonge. Aansluiting van Bedrijvenpark Oostflakkee op de N59. Randweg Sommelsdijk/Middelharnis.

9 **Zorg**
Zorg dichtbij, betere jeugdzorg en een ondergrondse parkeergarage bij Het Van Weel-Bethesda ziekenhuis.

10 **Veiligheid**
Vandalisme en huf tergedrag bestrijden we met inzet van extra boa's. We zetten een lokale ondermijningstafel op.

A large flock of flamingos is gathered in shallow, rippling blue water. The birds are mostly pink and white, with some showing darker plumage. They are standing and wading, with their long necks and legs visible. The background is a soft, hazy sunset sky with a line of trees on the horizon. A large, light-colored diagonal shape is overlaid on the right side of the image, containing the text.

► **Hoge leef-
kwaliteit voor
eilandbewoners.**

► Woonkwaliteit.

Een goede woonomgeving is belangrijk. Door kwalitatieve woongebieden in combinatie met goed (openbaar) vervoer, uitgaansmogelijkheden, ontmoetingsplekken en moderne sport-, trainings- en revalidatie faciliteiten houden we jongeren op het eiland, trekken we nieuwe inwoners en geven we ouderen een fijne plek met zorg en aandacht.

Dat gaan we doen door aantrekkelijke landschappen te creëren, onze weg naar het water weer te vinden, kwaliteitseisen aan bouwen in het buitengebied te stellen, woonbuurten te creëren die een aantrekkelijke openbare ruimte bieden, vernieuwende en spannende woonvormen en woonconcepten toe te passen, burens vroeg te betrekken in het participatieproces en, niet onbelangrijk, als bezitters of huurders van een woning, anderen datzelfde te gunnen. Van het gemeentelijk oppervlak beslaan onze kernen maar 4%. Er is ruimte om woonruimte te creëren en te gunnen.

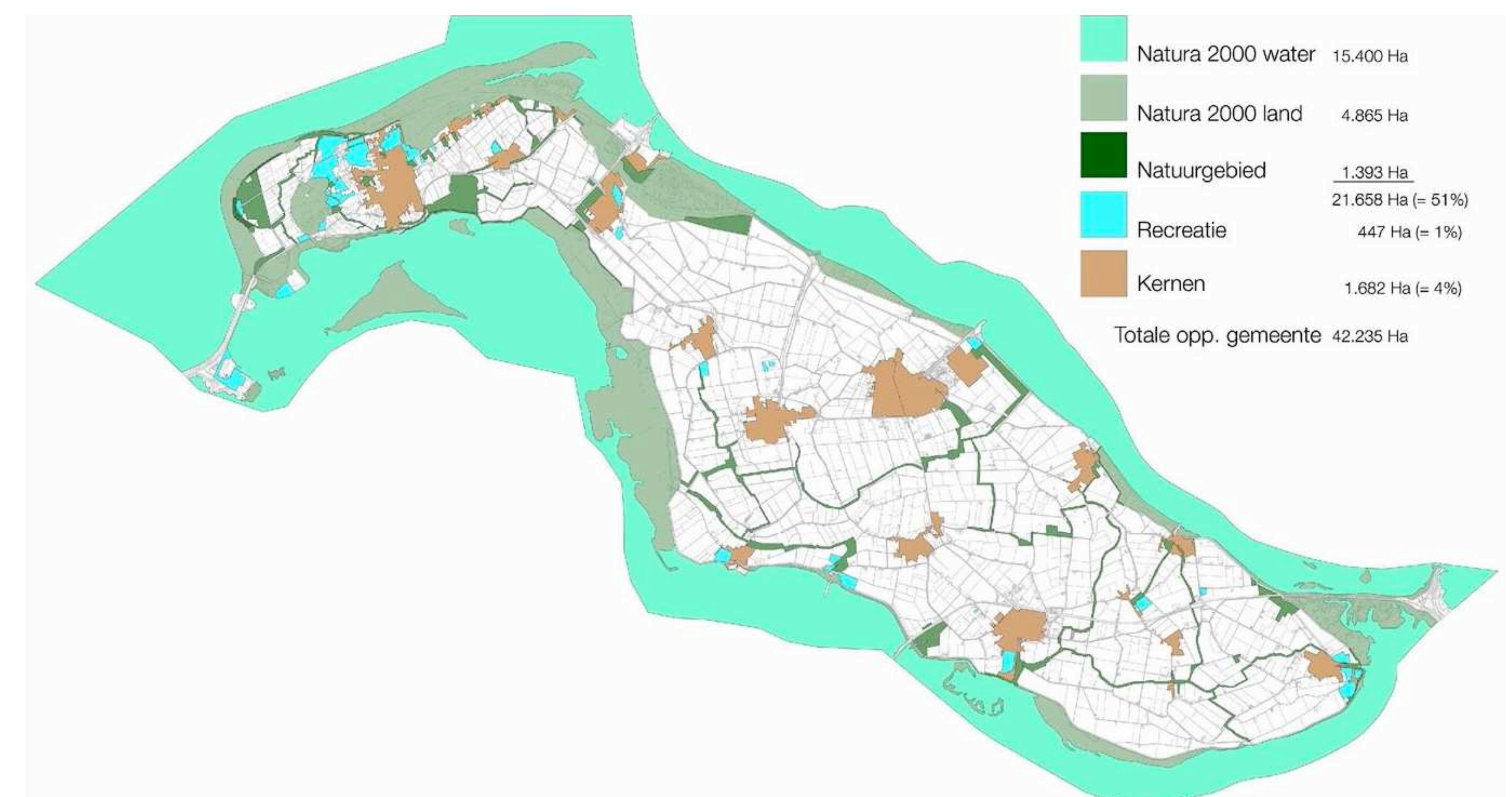
Wij denken dat er onorthodox gedacht moet worden om de woningnood op te lossen. Dat betekent buiten de gebaande paden denken. Het hier en daar ‘plakken’ van nieuwe woonwijken in en aan kernen biedt op dit moment nauwelijks voldoende ruimte om de beschikbare woonruimte te vergroten. We staan open voor de discussie om eventueel een nieuwe woonlocatie te realiseren, indien de oplossing niet in bestaande kernen gevonden kan worden. Ook wonen op het water zien wij als kansrijk, bijvoorbeeld rondom de havenkanalen. Ooit aangelegd vanuit economisch perspectief, nu verlaten gebieden.

Goeree-Overflakkee is sterk in woon-zorg-werkvoorzieningen voor mensen met een beperking of psychische problematiek. Op dat gebied zijn de laatste jaren een paar mooie voorzieningen toegevoegd zoals De Vyver in Ouddorp en Bestenwaard in Dirksland. Wij willen de komende raadsperiode speciale aandacht besteden aan een groep mensen die tussen wal en schip vallen; wonen met ambulante hulp is te moeilijk, begeleid wonen onnodig zwaar. Voor deze groep kunnen alternatieve woonconcepten toegepast worden die recht doen aan hun mogelijkheden in combinatie met nieuwe woonvormen voor ouderen.

Woonkwaliteit.

- ▶ We willen bouwen, bouwen, bouwen. Met name starterswoningen, eengezinswoningen, seniorenwoningen en (huur)appartementen.
- ▶ We stimuleren dat ouderen en zorgbehoevenden langer thuis kunnen blijven wonen.
- ▶ De gemeente zet een ‘wooncoalitie’ op met initiatiefnemers, woningbouwcorporatie, makelaars en belangengroepen. Deze partijen stimuleren initiatieven om het woningtekort aan te pakken, het woonklimaat te verbeteren en woningbouw te verduurzamen.
- ▶ De gemeente onderzoekt met de ‘wooncoalitie’ alternatieve woonvormen voor mensen met een beperking en ouderen die nu op het eiland tussen wal en schip vallen.
- ▶ We gaan actief handhaven op vervallen en verpauperde panden indien er geen initiatief bekend is dat binnen vier jaar gerealiseerd kan worden. Bijvoorbeeld door een last onder dwangsom of last onder bestuursdwang.

- ▶ We bouwen naar behoefte in zowel grote als kleine kernen.
- ▶ De gemeente helpt inwoners en bedrijven proactief met vergunningen voor (ver)bouwplannen. Niet enkel goed- of afkeuren, maar dienstbaar zijn. Meedenken en helpen om een oplossing te vinden als de ingediende verzoeken of aanvragen niet binnen de geldende voorwaarden vallen.
- ▶ De gemeente maakt een inventarisatie van de mogelijkheden voor vernieuwende water-woonconcepten en klimaatadaptief bouwen.
- ▶ De omgevingsvisie, die gereed moet zijn in 2024, faciliteert het creëren van woonkwaliteit, alternatieve woonconcepten en locaties.
- ▶ De gemeente initieert, programmeert en faciliteert gesprekken met inwoners, dorpsraden, ondernemers en maatschappelijke organisaties om te komen tot een transformatiekaart van ons eiland. Hoofdvraag: hoe huisvesten we 60.000 inwoners in 2035 met behoud van de kwaliteiten van Goeree-Overflakkee?
- ▶ Kwetsbare doelgroepen, zoals arbeidsmigranten, statushouders en acuut woningzoekenden door echtscheiding of geweld, moeten in de gemeente op acceptabele termijn goede huisvesting kunnen krijgen. De gemeente ondersteunt hierbij.
- ▶ We geven uitvoering aan de ‘Kadernota revitalisering van recreatieparken met onrechtmatige bewoning’.

Voorbeelden van nieuwe woonvormen

► Veiligheid.

De veranderingen in de samenleving hebben ook gevolgen voor onze veiligheid. Ouderen wonen langer thuis, er is sprake van ondermijning en drugscriminaliteit. Maar ook de plaatsing van windmolens, elektrische of (op termijn) zelfsturende auto's, drones of bijzondere vormen van energieopslag zorgen voor nieuwe uitdagingen voor bijvoorbeeld brandweer of andere hulpdiensten. Het is belangrijk dat de politie, boa's en Veiligheidsregio in staat blijven om ons veilig te houden.

Ondermijning heeft hierbij onze specifieke aandacht. Dit gaat om vormen van criminaliteit, waarbij de grenzen tussen de bovenwereld en de onderwereld vervagen. Criminelen richten voor hun activiteiten bedrijven op, vragen vergunningen aan en huren en kopen panden. Ondermijning is een probleem dat de maatschappij en het ondernemersklimaat verzwakt en uiteindelijk zelfs ontregelt. Goeree-Overflakkee is daarbij kwetsbaar gezien de vele jachthavens, landbouwschuren, vakantieparken en bedrijventerreinen die onze gemeente rijk is. Een landelijk onderzoek laat zien dat één op de vijf boeren wel eens is benaderd door drugscriminelen die een lege schuur zoeken. Het onderwerp komt aan de orde in regionale overleggen, maar we willen hier serieuze aandacht voor op gemeentelijk niveau.

De mogelijke gevolgen van klimaatverandering, zoals grotere regenbuien, toenemend overstromingsgevaar door (versnelde) zeespiegelstijging en pieken in rivierwaterafvoer, raakt een deltagemeente als de onze direct. Er circuleren verschillende plannen van overheidswege en onderzoeksinstellingen, maar ook diverse burgerinitiatieven. We zorgen dat we als gemeente betrokken zijn en de veranderingen ons niet laten overkomen.

Veiligheid.

- ▶ We zetten een Lokale Ondermijning Tafel op waarbij alle relevante partijen aan tafel zitten (gemeente, politie, openbaar ministerie, FIOD, Regionaal Informatie- en Expertise Centrum etc.). Hier worden keuzes gemaakt en geprioriteerd. De partijen delen ook actief informatie met elkaar om ondermijning tegen te gaan (binnen de wettelijke kaders).
- ▶ De gemeente informeert ondernemers over de mogelijkheden om hun werknemers te leren illegale activiteiten sneller te herkennen, zodat zij bijvoorbeeld kunnen weigeren een schuur, hotelkamer of auto te verhuren, contant geld aan te nemen of de aanschaf van inbrekerswerktuigen melden.
- ▶ We pleiten bij de politie voor de inzet van een 'digitale wijkagent': een agent die online weet wat er speelt, in contact treedt met jongeren en ook benaderbaar is voor deze groep.
- ▶ Wij zijn voorstander van het inzetten van boa's voor controle en handhaving van verkeersdelicten. Dit vraagt aanpassing van landelijke regelgeving.
- ▶ Vandalisme en overlast zijn uit den boze. De gemeenschap is jaarlijks veel geld kwijt aan het repareren van opzettelijk vernielde (gemeentelijke) eigendommen. De pakkans voor daders wordt vergroot door verruiming van het aantal boa's en cameratoezicht in probleemgebieden. De schade wordt verhaald op de veroorzakers.
- ▶ Het afsteken van siervuurwerk tijdens Oud & Nieuw blijft mogelijk.
- ▶ We zijn voorstander van initiatieven van inwoners voor buurtpreventie.
- ▶ We gebruiken onze contacten in Tweede Kamer en Europees Parlement om te lobbyen dat de inzet van vrijwillige brandweer mogelijk blijft.
- ▶ De gemeente zorgt ervoor actief betrokken te zijn en geïnformeerd te blijven over de publieke en private waterveiligheid- en klimaatplannen in de Zuidwestelijke Delta en ziet erop toe dat de belangen van het eiland en de inwoners voldoende worden meegenomen in het traject tot besluitvorming.

► Gezond leven.

Gezondheid betekent, als je het simpel zegt, niet ziek worden (preventie) en bij ziekte geholpen worden om - als dat kan - zo snel mogelijk weer beter te worden dan wel de ziekte zo dragelijk mogelijk te maken (curatief). Gezond eten, genoeg bewegen door bijvoorbeeld sporten en op zijn tijd ontspannen zijn bekende factoren om ons gezond te houden. De ruime aanwezigheid op het eiland van sport- en spelverenigingen met betrokken vrijwilligers is een kwaliteit.

Curatief heeft onze gemeente met een organisatie als CuraMare, waartoe het Van Weel Bethesda ziekenhuis behoort, een grote kwaliteit in huis. Niet alleen door de aanwezigheid, maar ook door de mentaliteit van de medewerkers die hun werk vaak als roeping ervaren. Zonder goede zorgmedewerkers geen zorg. Een derde onderscheidende kwaliteit op het eiland is het platform Paulina.nu. Dit platform streeft ernaar van Goeree-Overflakkee het gezondheidseiland van Nederland te maken door kennisuitwisseling, krachtenbundeling en initiatiefontwikkeling op het gebied van zorg.

De leefkwaliteit van onze inwoners (en bezoekers) wordt mede bepaald door de mogelijkheden om te ontspannen, buiten te vertoeven, te sporten en te bewegen. Het eiland biedt zo'n 95% buitengebied. Inclusief onze wateren beslaan de natuurgebieden alleen al ruim 50% van het gemeentelijk oppervlak. Er zijn mogelijkheden voor watersport, paardrijden, wandelen, fietsen, wielrennen en mountainbiken. Waar mogelijk breiden we die uit en zorgen we voor de voorzieningen die hierbij horen (bankjes, afspuitplaatsen, afvalbakken, informatieborden).

Om van Goeree-Overflakkee een gerenommeerd beweeg-eiland te maken en de recreatieve waarde van de hals en de romp te vergroten, stimuleren we initiatieven van ondernemers die hieraan bijdragen en die aansluiten bij het DNA van het eiland. Gedacht kan worden aan natuurspeeltuinen, belevingstuinen, een klimfort, klimbos of fitness-boulevards. Ook initiatieven voor passende elk-weer-voorzieningen worden ontvangen met een positieve grondhouding.

Gezond leven.

- ▶ We werken aan een analyse en actieplan om te zorgen dat alle kernen gaan beschikken over voldoende plekken om te bewegen in de buitenruimte en elkaar te ontmoeten. Speelplekken, natuurspeeltuinen en fitness-boulevards zijn een vast onderdeel van de buitenruimte.
- ▶ We hebben de beschikking over drie gemeentelijke zwembaden. Dat is voor de toekomst onhoudbaar. De VVD is voorstander om het zwembad van Dirksland en Sommelsdijk samen te voegen tot één nieuwe zwemaccommodatie met wedstrijdbad. Hier zouden we graag een hotelaccommodatie bij zien.
- ▶ Zwembad Zuiderdiep in Stellendam gaat open op zondag.
- ▶ We stimuleren gezond en lokaal geteeld voedsel op scholen, zorginstellingen en sportverenigingen.
- ▶ Bij de ontwikkeling van nieuwbouwlocaties wordt openbare beweegruimte voor kinderen standaard onderdeel.
- ▶ Natuurgebieden moeten beleefbaar zijn om inwoners en toeristen te laten genieten van de gebieden, met respect voor de natuurwaarden.
- ▶ Er wordt in samenwerking met natuurorganisaties, landschapsarchitecten en plaatselijke ondernemers onderzocht hoe met behulp van landschapselementen onze akkerranden, deltanatuur en oevers meer beleefbaar kunnen worden gemaakt.
- ▶ In de omgevingsvisie wordt Goeree-Overflakkee als 'beweegeiland' meegenomen.
- ▶ De gemeente onderzoekt met ondernemers de mogelijkheden om sport-, beweeg- en wellness activiteiten op het eiland uit te breiden, inclusief elk-weer-voorzieningen. De gemeente faciliteert ondernemers die deze activiteiten willen ontplooien en treedt hen welwillend tegemoet.

► Gezonde omgeving.

Regels over schone lucht, water en bodem worden vooral op nationaal en Europees niveau gemaakt. Ook het waterschap speelt hierin een rol. De rol van de gemeente daarin is beperkt. Specifieke aandacht zal de komende jaren uitgaan naar de waterkwaliteit van het Grevelingenmeer. Dit is niet alleen vanuit ecologisch opzicht wenselijk, maar ook om het gebied recreatief aantrekkelijk te houden. Een schone gemeente betekent ook dat er een einde komt aan zwerfafval. Het is geen fraai gezicht, maar ook nog eens schadelijk voor flora en fauna. We hebben op het eiland gelukkig veel vrijwilligers die met regelmaat zwerfafval opruimen en we faciliteren hen waar mogelijk.

Nederland heeft het Klimaatakkoord getekend en wil in 2030 een CO₂-reductie van 49% realiseren, onder andere door van fossiele naar hernieuwbare energie over te stappen. Deze energietransitie vindt plaats via een Regionale Energie Strategie (RES), waarin de opwek van elektriciteit en de warmtevoorziening van gebouwen centraal staat. In de afgelopen periode is er ingezet op grootschalige opwekking via windmolens en zonneparken. De komende jaren verschuift dit naar kleinschalige initiatieven, zoals zonnepanelen op daken. We zorgen daarmee dat we onze klimaatambities halen, zonder dat ons eiland verder wordt aangetast door windmolens en zonnevelden.

Gezonde omgeving.

- ▶ We geven actief steun aan plannen om de waterkwaliteit in het Grevelingenmeer te verbeteren.
- ▶ We willen het Krammer Volkerak zoet houden. Verzilting zal ten koste gaan van waardevolle natuur en zoet water is belangrijk voor de landbouw.
- ▶ Er moet een einde komen aan schepen die nog steeds op het Volkerak ontgassen.
- ▶ NL Delta mag geen beperkingen, schade of overlast opleveren voor de inwoners en ondernemers op het eiland. De gemeente neemt alleen deel aan NL Delta als er geen onduidelijkheden bestaan over eventuele negatieve consequenties voor onze economie, beslissingsvrijheid of omgeving.
- ▶ De gemeente faciliteert innovaties bij ondernemers die de kwaliteit van bodem, lucht en water versterken door in de omgevingsvisie daarmee rekening te houden.
- ▶ Bij een gezonde woonomgeving hoort ook een intensievere ongediertebestrijding.

Duurzaamheid.

Goeree-Overflakkee is ambitieus op het gebied van duurzaamheid. We vinden duurzaamheid belangrijk voor een gezonde toekomst, maar het is geen doel op zich om ‘koploper’ te zijn. Er zijn veel uitdagingen op het eiland. Geld en ambtelijke capaciteit kunnen we maar één keer inzetten. We zijn er voorstander van om de komende periode opnieuw te bezien wat het ambitieniveau zou moeten zijn in relatie tot de andere opgaven.

- ▶ We stimuleren schone lucht door het faciliteren en aanleggen van laadvoorzieningen voor elektrische auto's. We onderzoeken de combinatie tussen straatverlichting en laadmogelijkheden voor auto's.
- ▶ Goeree-Overflakkee heeft zich bewezen als ‘energy island’. Verdere energie opwek vindt niet plaats door nieuwe windmolens te plaatsen, maar doordat inwoners en bedrijven vrijwillig zonnepanelen op hun daken leggen.
- ▶ Ambities in het kader van het Klimaatakkoord liggen vooral in besparing en de verduurzaming van warmte. Hierbij zet de gemeente in op innovaties, zoals woningen op een slimme manier energiezuinig maken. Ook verduurzamen door middel van isolatie speelt hierbij een rol. Pilots met waterstof worden gecontinueerd, waarbij de baten terugvloeien naar de inwoners.
- ▶ Duurzaamheid blijft niet een apart thema met een eigen wethouder en beleidsmedewerkers. Duurzaamheid wordt als vast thema geïntegreerd in regulier gemeentelijk beleid.
- ▶ De VVD is voorstander van kernenergie. Het Rijk heeft hiervoor inmiddels drie mogelijke locaties aangewezen (Borssele, Maasvlakte en Eemshaven). Kernenergie is CO2 vrij, veilig en neemt weinig ruimte in beslag. De ontwikkeling van kernreactoren van de toekomst gaat hard, zoals de kleine modulaire reactoren waarvoor de interesse wereldwijd groeit.
- ▶ De gemeente geeft het goede voorbeeld door haar eigen gebouwen en voertuigen te verduurzamen.

► Leefbaarheid kernen.

Uit onderzoek blijkt dat er weinig verband is tussen de tevredenheid van dorpsbewoners met hun leefomgeving en de aanwezige voorzieningen. De tevredenheid over het dorp of buurtschap blijkt met name te worden bepaald door de kwaliteit van de woonomgeving, de bereidheid van buren om elkaar te helpen, een gevoel van veiligheid en de bereikbaarheid van het dorp. Nabijheid van voorzieningen wordt niet meer zo zeer in afstand gemeten, maar in tijd. We vinden als VVD bepaalde basisvoorzieningen echter wel wenselijk. Een ontmoetingsplek (dorpshuizen) in iedere kern is daar een voorbeeld van. En voor kinderen moet het mogelijk blijven om op de fiets de basisschool en sport- en speelplekken te bereiken.

De VVD Goeree-Overflakkee wil als het gaat om het thema leefbaarheid niet meer in alle kernen krampachtig vasthouden aan het idee van het zogenoemde ‘autonome dorp’. Hiermee bedoelen we dat een dorp in alle voorzieningen zelf kan voorzien. Het is oneerlijk om het beeld proberen voor te houden dat dit naar de toekomst toe wel lukt. Dit komt enerzijds omdat de gemeente nauwelijks invloed heeft op bepaalde voorzieningen (zoals beschikbaarheid van een supermarkt) en anderzijds ook omdat inwoners door tal van oorzaken zelf steeds vaker aan de voorzieningen in het eigen dorp voorbijgaan. Door plezierig landelijk wonen aan te bieden met werk en voorzieningen bereikbaar in een redelijke tijd, kunnen kernen als gemeenschap toch groeien en voorkomen we leegloop of leegstand.

Leefbaarheid kernen.

- ▶ Op basis van de in 2019 uitgevoerde dorpsanalyses analyseert de gemeente per kern wat minimaal benodigd is om een aantrekkelijk wooneiland te zijn voor huidige en nieuwe bewoners.
- ▶ De gemeente definieert over welke openbare (basis- en/of regio-) voorzieningen kernen moeten beschikken.
- ▶ Als gemeente stimuleren wij dorpsraden om actieve leefbaarheidsplannen te maken die bijdragen aan het vergroten van de sociale cohesie.
- ▶ Actieve sociale kernen zorgen ervoor dat onze ouderen langer zelfstandig kunnen wonen. Ze blijven langer onderdeel van de samenleving. Iedere kern verdient zijn eigen ‘knarrenhof’ of andere alternatieve woonvorm voor ouderen.
- ▶ De gemeente stimuleert en faciliteert de aanleg van digitale infrastructuur en – samen met Paulina.nu – de inzet van nieuwe technologie (domotica/virtuele thuiszorg) ter ondersteuning van thuiswonende ouderen.
- ▶ Het niveau van onderhoud van de openbare ruimte moet omhoog. Er staat te veel onkruid in de openbare ruimte. We voorzien het centrum van iedere kern met bloembakken. Burgerinitiatieven om openbaar groen te beheren worden gefaciliteerd en gestimuleerd.
- ▶ De gemeente stimuleert burgerinitiatieven en geeft ze zo nodig een steuntje in de rug. Het zelf-organiserend vermogen van inwoners moet niet leiden tot het achteroverleunen van de gemeente.
- ▶ In de winkelcentra van Ouddorp, Middelharnis en Oude-Tonge zijn openbaar toegankelijke toiletvoorzieningen beschikbaar (24/7).
- ▶ Evenementen zijn belangrijk voor de leefbaarheid in kernen en het stimuleren van gemeenschapszin. Daarbij horen ook cultuurhistorische evenementen zoals bijvoorbeeld de Sinterklaasintochten, Holle Bolle Dagen, Oeltgendag en de Port dagen. Bij kleinschalige evenementen passen laagdrempelige veiligheidseisen en eenvoudige vergunningverlening.
- ▶ Goeree-Overflakkee heeft erfgoed dat historisch belangrijk is en vaak bepalend in het landschap of kern. We willen het erfgoed behouden en zijn voorstander van publieke toegankelijkheid waar mogelijk.
- ▶ We zien de rol van de gemeente om cultuur te stimuleren, niet om het volledig te betalen. Wij vinden dat kunst en cultuur toegankelijk horen te zijn voor iedereen. Als voorwaarde voor subsidie verwachten we dat aanvragers ook zelf zorgdragen voor een deel van de inkomsten.

A photograph of a harbor at sunset. Numerous sailboats with tall masts are docked along a wooden pier. The water is calm, reflecting the golden light of the setting sun and the silhouettes of the boats. In the background, a large brick building with a gabled roof is visible. A semi-transparent white triangle is overlaid on the right side of the image, containing the text.

► **Flexibele
delta economie.**

► Economie.

De VVD streeft naar een gezonde en flexibele economie. Een economie die past bij onze bijzondere ligging en karakter: een eiland in de delta. Hierbij willen we ondernemers de ruimte geven en vooral inzetten op bedrijvigheid die past bij onze delta economie en zorgt voor versterking van de leefbaarheid.

De mogelijkheid om op Goeree-Overflakkee in een landelijke omgeving te wonen en in de Metropoolregio Rotterdam-Den Haag te werken, biedt voor veel inwoners een goede oplossing. Toch willen we geen eiland van forensen worden. Dat zorgt voor te grote knelpunten op het gebied van verkeer en vervoer. Het eiland dient voor een belangrijk deel daarom ook in haar eigen werkgelegenheid te kunnen voorzien. Daarbij moeten we ons richten op de sectoren waar de grootste groei of werkgelegenheid de komende jaren te verwachten is, zoals zorg, groot- en detailhandel, agrifood, recreatie & toerisme en energie.

Daarnaast zijn nieuwe kansrijke economische dragers te benoemen, zoals bijvoorbeeld een watergebonden economie.

Banen worden niet door de overheid gemaakt, maar door ondernemers. Van een bloeiende economie profiteren we allemaal: het zorgt voor banen en welvaart en het draagt bij aan de strijd tegen ondermijning. Daardoor kunnen we belangrijke dingen als zorg, onderwijs en uitkeringen betalen en openbaar groen en natuurgebieden aanleggen en onderhouden. Het zijn ondernemers die onze economie laten bloeien. Daarom willen we de ruimte aan ze geven. Om dat te doen willen we zo min mogelijk regels en lage belastingen. Dat zorgt ervoor dat ondernemers de kans krijgen om te innoveren.

Economie.

- ▶ Economie voert de boventoon in gemeentelijk beleid. Ons bedrijfsleven en ondernemers vormen de ruggengraat van ons eiland.
- ▶ We stimuleren een watergebonden economie, zoals watergebonden bedrijvigheid, toerisme, visserij, nieuwe zilte teelten etc. Smart Water wordt beëindigd als zelfstandig project, maar het principe van een watergebonden economie wordt verankerd in een nieuw en ambitieus economisch beleidsplan. Daarnaast richten we ons op sectoren die bijdragen aan ons doel om 4.000 extra arbeidsplaatsen te realiseren in 2035.
- ▶ De gemeente stelt een actuele visie en actieplan bedrijventerreinen op. Uit een recente analyse blijkt dat we nieuwe ruimte moeten bieden voor ondernemers op bestaande bedrijventerreinen. Hierbij willen we vooral ruimte bieden aan bedrijven die passen bij onze delta economie en qua milieubelasting passend zijn bij het eiland.
- ▶ De gemeente vertaalt de ambities uit de Regiodeal in concrete resultaten voor Goeree-Overflakkee.
- ▶ De gemeente stimuleert en faciliteert agrariërs en ontwikkelaars om woonconcepten te ontwikkelen voor arbeidsmigranten en seizoensmedewerkers. We maken deze ruimtelijk mogelijk en faciliteren het participatieproces met eventuele omwonenden.
- ▶ Om te zorgen dat we een groei realiseren van inwoners, onze ondernemers voorzien blijven van competente arbeidskrachten en het toerisme vitaal blijft, investeren we ook de komende periode weer in eilandmarketing. De uitvoering van de activiteiten vindt plaats door middel van een strategisch meerjarenplan waarbij inzet van gemeente en bedrijfsleven zichtbaar is.
- ▶ Eilandmarketing krijgt een nadrukkelijker taak om te zorgen dat het DNA van ons eiland ook voldoende tot uiting komt in het gemeentelijk beleid en productontwikkeling.
- ▶ Tijdens de coronacrisis mochten ondernemers hun terrassen verruimen. We zijn voorstander van een permanente uitbreiding van terrassen of initiatieven voor winterterrassen. Dit verhoogt de gezelligheid en de leefbaarheid en biedt extra ruimte voor ondernemers.
- ▶ We zijn voorstander van pop-up stores voor startende ondernemers in leegstaande winkelpanden.
- ▶ We ontwikkelen een masterplan voor Middelharnis Centrum om het winkelgebied te revitaliseren.

► Vrijetijdseconomie.

Toerisme is van belang voor de vitaliteit van onze kernen op het eiland: voor de werkgelegenheid, het voorzieningenniveau (zoals zorg, winkels, horeca, sportvoorzieningen, fiets- en wandelpaden etc.), kwaliteit van wonen en leven, de sociale cohesie en de gemeentelijke inkomsten. We geven de komende periode invulling aan de ambitie uit de Recreatievisie om Goeree-Overflakkee het spannendste deltanatuur-eiland van de Delta te maken, de gewenste doelgroepen aan te trekken en bijbehorende voorzieningen en accommodaties te realiseren. We maken deze ambitie concreet in een meerjaren uitvoeringsplan in samenwerking met de sector.

Ook op Goeree-Overflakkee wordt het gesprek gevoerd over balans (met name in Ouddorp). Het is belangrijk om te zorgen dat discussies gevoerd worden op basis van feiten in plaats van emotie. Daarom zullen we een draagkrachtonderzoek laten uitvoeren om feitelijk te onderbouwen wat de komende jaren een verantwoorde ontwikkelingsruimte is op het eiland.

Al jarenlang wordt door meerdere partijen de wens uitgesproken om ook op andere plaatsen dan de westkust het toerisme te ontwikkelen. Dit kan immers bijdragen tot behoud van voorzieningen op de langere termijn en een economische versterking. Als we de daad bij het woord willen voegen, dan vraagt dit gebiedsontwikkeling. Openbare ruimte, vervoer, verblijf en vermaak moeten in samenhang met elkaar ontwikkeld worden.

Vrijtijdseconomie.

- ▶ Om de toeristische aantrekkingskracht te versterken investeren we in drie nieuwe toeristische hotspots op het eiland:
 - Upgrading Brouwersdam als outdoor (water)sportboulevard met faciliteiten voor windsporten, outdoor fitness, wielrennen, trailrunnen en sportvissen.
 - Versterking van de belevingswaarde van de Slikken van Flakkee.
 - Nieuw attractief icoon (à la Tijn) op de oostzijde van het eiland. Hierbij willen we een bredere gebiedsontwikkeling stimuleren, waarbij ook ruimte is voor nieuwe vormen van dag- en verblijfsrecreatie mits dit gericht is op actieve commerciële verhuur.
 - ▶ We stimuleren een doorontwikkeling van Fort Prins Frederik tot een belevingsvolle locatie voor dagbezoek en staan open voor mogelijkheden van verblijfsrecreatie (mits commerciële verhuur).
 - ▶ De VVD is voorstander van de Scharrezee: een verbinding tussen Haringvliet en Grevelingenmeer, mits de zoetwatervoorziening geborgd blijft. We zien de voor- en nadelen van het plan graag onderbouwd. Dit biedt ook kansen voor nieuw landschap en ondersteuning van biodiversiteit, met nieuwe vormen van wonen en watergebonden bedrijvigheid.
 - ▶ De gemeente is eigenaar van één jachthaven. We willen graag in beeld brengen wat de voor- en nadelen zijn van privatisering van de jachthaven in Middelharnis.
 - ▶ We stimuleren de beschikbaarheid van fietsvoorzieningen onderweg (reparatie, opladen, zitgelegenheid etc.) en bevorderen het vertellen van verhalen over natuur, cultuur en landschap onderweg.
 - ▶ Er zal in Ouddorp geen ruimte komen voor strandhuisjes op het strand, met uitzondering van de Brouwersdam.
- ▶ Met de BIZ Ouddorp Centrum en Middelharnis Centrum worden meerjarige afspraken gemaakt (zowel financieel als inhoudelijk).
 - ▶ We onderzoeken hoe de mogelijkheden voor sportvisserij en hippische sporten versterkt kunnen worden.
 - ▶ We houden een zogenoemd draagkrachtonderzoek dat inzicht geeft in de (ontwikkel)capaciteit van Goeree-Overflakkee als toeristische bestemming.
 - ▶ In overleg met de sector inventariseren we welke voorzieningen nodig zijn om onze toeristische gasten te bewegen om de auto te laten staan en boodschappen te doen of de kernen te ontdekken met elektrische fietsen, scooters en ander elektrisch vervoer.
 - ▶ We stimuleren ondernemers om met plannen te komen voor creatieve vormen van dagrecreatie en we werken actief mee aan het mogelijk maken ervan.

► Landbouw & visserij.

We zijn trots op de moderne en innovatieve landbouwsector op ons eiland. Boeren zorgen voor veilig en duurzaam voedsel, dragen bij aan de economie en beheren het grootste deel van de groene ruimte. We ondersteunen agrarische bedrijven met beleid in het huisvesten van buitenlandse werknemers en seizoensarbeiders, innovatieve ontwikkelingen en verduurzaming.

Ons eiland heeft een innovatief viscluster; met een vissersvloot, scheepswerven, een visafslag, een visserijschool en een innovatiecentrum. Daarmee heeft de gemeente alle instrumenten 'in huis' om te werken aan een toekomstbestendige vissersvloot en visverwerking.

Landbouw.

- ▶ Zoet water beschikbaarheid is van levensbelang voor de landbouw en voor de drinkwatervoorziening. Samen met de provincie en het waterschap moet de gemeente pal staan voor voldoende zoet water.
- ▶ Bij herbestemming van oude boerderijen naar particuliere woningen, dient rekening te worden gehouden met minimale afstanden voor onder andere geur- en geluidsoverlast, zodat omliggende boeren niet beperkt worden in hun bedrijfsvoering. Hierover worden afspraken met de nieuwe bewoners gemaakt.
- ▶ De gemeente ondersteunt agrarische bedrijven bij het pakken van kansen voor duurzame, renderende bedrijfsontwikkeling. Bijvoorbeeld door aansluiting te vinden bij provinciale en landelijke subsidietrajecten. Ook pilots en proefprojecten worden actief ondersteund, bijvoorbeeld door ontheffing van knellende regelgeving. Maar ook door rekening te houden met landbouwverkeer bij de herinrichting van gemeentelijke wegen.
- ▶ De gemeente stimuleert de toepassing van precisielandbouw.

Visserij.

- ▶ De Stellendamse haven moet te allen tijde via de Noordzee en het Slikgat toegankelijk zijn voor de vissersvloot en andere gebruikers met als bestemming buiten- en/of binnenhaven en het Haringvliet.
- ▶ De visserijsector is gebruiker van en heeft visrechten op de Noordzee. Daarom behoort de visserijsector als een gelijkwaardige gesprekspartner aan tafel te zitten en mee te kunnen spreken over alle plannen op de Noordzee; van windmolenparken tot het sluiten of creëren van natuurgebieden.
- ▶ We juichen de verbinding tussen innovatiecentrum en maritieme campus Stellendam van harte toe.
- ▶ We willen de zichtbaarheid van de Stellendamse garnaal op het eiland vergroten.
- ▶ De visserijsector moet de ruimte in middelen en tijd krijgen om te kunnen innoveren naar een toekomstbestendige vissersvloot met de wetenschap dat de bodemvisserij bestaansrecht heeft.
- ▶ We zullen actief onze lobby blijven voeren richting nationaal en Europees parlement om discussies over visserij te beïnvloeden.
- ▶ De gemeente Goeree-Overflakkee blijft grootaandeelhouder in United Fish Auctions N.V. om de belangen van onze lokale visserij te kunnen blijven behartigen.

► Mobiliteit.

Goeree-Overflakkee heeft vier verbindingen met de omgeving. Door dit beperkte aantal verbindingen is bereikbaarheid een continue uitdaging. Een verhoging van de verkeersveiligheid, een betere doorstroming en bereikbaarheid (via weg, water en openbaar vervoer) en een optimale leefbaarheid voor inwoners staan centraal in onze aanpak.

Mensen hebben zelf de keuze hoe ze van A naar B komen. Maar door het ontbreken van reële alternatieven zijn veel inwoners afhankelijk van de auto. Het is dan ook belangrijk dat enkele knelpunten in de hoofdinfrastructuur worden aangepakt. Daarnaast willen we dat er wordt gewerkt aan de lobby en voorbereiding van alternatieve vormen van vervoer, zodat inwoners meer keuzevrijheid krijgen en schonere vormen van vervoer voorhanden komt.

Mobiliteit.

- ▶ De aanleg van de nieuwe N215 tussen Melissant en Dirksland is een positieve verbetering. Belangrijk is om deze verbetering ook in het traject tussen Middelharnis en Oude-Tonge door te zetten (bijvoorbeeld de turbotonde bij Middelharnis en aanpassing van de kruising bij Nieuwe-Tonge).
- ▶ We willen een betere infrastructuur rondom Bedrijvenpark Oostflakkee om toekomstige overlast te minimaliseren, onder andere door een rechtstreekse aansluiting op de N59.
- ▶ De aanleg van rotondes op de kruising N59/N215, de kruising N215/afslag Oude-Tonge en de kruising N57/afslag Goedereede is gewenst.
- ▶ Wij willen geen betaald parkeren op het eiland.
- ▶ We zijn voorstander van extra rijstroken op de N57 en N59. De plannen voor het veilig maken van de N59 worden doorgezet en versneld uitgevoerd.
- ▶ We willen onderzoek naar de bouw van een ondergrondse parkeergarage voor bezoekers en personeel bij het Van Weel-Bethesda Ziekenhuis in Dirksland. Dit zou mogelijk kunnen zorgen voor extra uitbreidingsruimte, vermindering van overlast voor omwonenden en betere parkeergelegenheid voor bezoekers van het ziekenhuis.
- ▶ We vinden de bereikbaarheid van de dorpskernen met openbaar vervoer belangrijk. Hierbij zoeken we voor de toekomst ook naar nieuwe vormen van openbaar vervoer zoals bijvoorbeeld lightrail of vervoer over water.
- ▶ We gaan actief leerlingen van scholen benaderen om de gevaarlijke knelpunten bij het fietsen naar school in beeld te brengen.
- ▶ We blijven inzetten op de uitvoering van verkeersveiligheid programma's voor verschillende doelgroepen. We zetten stevig in op gedragsbeïnvloeding en de aanpak van hufgedrag.
- ▶ We geven uitvoering aan de verkeerscirculatieplannen in de verschillende kernen.

- ▶ Elektrische auto's zijn een goede, zuinige manier om van A naar B te komen. De gemeente stimuleert de beschikbaarheid van voldoende (snelle) oplaadpunten. We verkennen hoe we lantaarnpalen in kunnen zetten als laadpunten.
- ▶ We blijven inzetten op de mogelijkheden van nieuwe technologieën om de bereikbaarheid optimaal te houden (de zogenoemde 'smart mobility').
- ▶ Er dient een structurele oplossing te komen voor de verkeersproblemen in Sommeldijk en Middelharnis. We zijn voorstander van een randweg rondom deze kernen om de verkeersveiligheid te verhogen en toenemende verkeersdruk te verlagen.

► Onderwijs.

Goed onderwijs is de basis voor fijn werk dat bij je past, een goed inkomen en toekomstperspectief. Een optimale aansluiting tussen (beroeps)onderwijs en bedrijfsleven is hierbij van belang. Om als ouders de beste keuze voor je kind te kunnen maken, is het belangrijk dat de visie van scholen op goed onderwijs en de resultaten ervan openbaar zijn.

De basisschool en de middelbare school zijn de ideale plaats voor kinderen om hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen. In sommige kernen zullen scholen alleen kunnen voortbestaan indien er verregaande samenwerking of samenvoeging plaatsvindt. De VVD wil in ieder geval één basisschool per kern behouden.

Onderwijs.

- ▶ Beroepsonderwijs moet aansluiten op de praktijk, zodat leerlingen op een vloeiende manier de overstap van school naar werk kunnen maken. De Beroepscampus is daar een mooi voorbeeld van; voortgezet onderwijs, mbo, bedrijfsleven, gemeente en maatschappelijke organisaties onder één dak. We blijven initiatieven op het gebied van samenwerking tussen de 4 O's (ondernemers, onderwijs, overheid en omgeving) stimuleren.
- ▶ Op geen enkele wijze is er sprake van discriminatie op basis van geloof, geaardheid, overtuiging etc.
- ▶ In sommige kernen kan het onderwijs door lagere aantallen leerlingen onder druk staan. De VVD wil in ieder geval één basisschool per kern behouden.
- ▶ Alle scholen zijn veilig, toegankelijk, ook voor leerlingen met een beperking, en verkeren in goede staat van onderhoud. De scholen met de slechtste staat van onderhoud worden als eerste aangepakt.
- ▶ Het bestaansrecht van scholen kan worden vergroot door verregaand samen te werken, door bijvoorbeeld huisvesting te delen. Kinderen ontwikkelen zich door in aanraking te komen met andersdenkenden. Wij zijn dan ook tegenstander van gescheiden ingangen of afzonderlijke speelvoorzieningen indien de huisvesting gedeeld wordt.
- ▶ Wij zijn voorstander van Integrale Kind Centra waarbij onderwijs, opvang en welzijnsactiviteiten zijn samengevoegd.
- ▶ Naast de vele MBO opleidingen zou het goed zijn als er ook HBO opleidingen worden aangeboden op de Beroepscampus. Hierbij is er een rol voor grote werkgevers op het eiland weggelegd om hieraan een bijdrage leveren. Samen geven we jeugd toekomst op ons eiland en hebben ondernemers meer kans op goed opgeleide werknemers. Gezien het tekort aan personeel in horeca en toerisme is het wenselijk om de mogelijkheden voor een MBO opleiding voor gastheer of gastvrouw te verkennen.

► **Vitale eiland-
gemeenschap.**

► **Vrijheid en waarden.**

Wij staan voor een samenleving op Goeree-Overflakkee waarin verschillende bevolkingsgroepen en gezindten elkaar vrijlaten en respecteren. Waar je zonder schaamte en schuldgevoel mag zijn wie je bent. Een samenleving waar het voor iedereen ongeacht afkomst en ras, godsdienst en levensovertuiging, geaardheid of gerichtheid, handicap of chronische ziekte, leeftijd, politieke stroming, opleidings- en kennisniveau en burgerlijke staat goed toeven is. Een samenleving gebaseerd op onze liberale beginselen: vrijheid, verantwoordelijkheid, verdraagzaamheid, sociale rechtvaardigheid en gelijkwaardigheid. Beginselen waar we geweldig trots op zijn en die we graag ook op ons mooie eiland meer en meer naar voren willen laten komen.

Vrijheid en waarden.

- ▶ Wij willen dat tegen elke vorm van discriminatie hard wordt opgetreden. En wij bieden een luisterend oor voor wie pijn ervaart. Het bestrijden van discriminatie is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de overheid en de samenleving.
- ▶ In de gemeentelijke subsidieregelingen moet een mogelijkheid worden opgenomen om subsidie stop te zetten als een gesubsidieerde organisatie zich schuldig maakt aan haatzaaien of discriminatie.
- ▶ Goeree-Overflakkee wordt een regenbooggemeente en gaat actief LHBTIQ+-beleid opstellen dat bijdraagt aan een vergroting van acceptatie. We realiseren een regenboogzebrapad en ondersteunen Gay op Flakkee in haar activiteiten.
- ▶ Op school leren we kinderen wat onze normen en waarden zijn en hoe we in Nederland met elkaar omgaan. Een belangrijk onderdeel is hierbij het gesprek voeren over digitale weerbaarheid, seksualiteit en LHBTIQ+.
- ▶ Vrouwen en mannen zijn volledig gelijkwaardig. Bedrijven en organisaties waar mannen én vrouwen aan de top staan, presteren beter dan andere bedrijven. Het loont dus om te veranderen. De gemeente inventariseert of in organisaties waar de gemeente als bestuurder of toezichthouder functioneert er diversiteit in organisatie, bestuur of toezichthoudend orgaan is. Zo nodig bevordert de gemeente de gewenste diversiteit.
- ▶ Religie speelt een belangrijke rol in het leven van veel Nederlanders. Dat is een individuele keuze die wij respecteren. Iedereen heeft de vrijheid om te geloven – of om niet te geloven. Tussen religies maken wij geen onderscheid. De overheid moet zich hierin neutraal opstellen.
- ▶ Vrijheid van meningsuiting en expressie is een groot goed. We willen geen overheidsbemoeienis met de inhoud of (reclame)uitingen van derden.
- ▶ Ondernemers, sportieve en culturele instellingen moeten zelf kunnen beslissen of zij wel of niet open willen zijn op zondag.

► Meedoen.

VVD Goeree-Overflakkee staat voor een samenleving waarin iedereen meedoet. Meedoen binnen de maatschappij is de kern van het leven. Door een actieve bijdrage voel je je meer betrokken bij je (leef)omgeving, waardevoller als mens en het biedt toekomstperspectief. Soms lukt het even niet om mee te draaien in de complexe wereld om ons heen. Meedoen naar vermogen blijft essentieel.

Meepraten en meebeslissen is voor de VVD ook maatschappelijke participatie. Meedenken en meepraten levert sociale cohesie en een prettiger leefklimaat op. De ruimte voor participatie is afhankelijk van het onderwerp. Aan de voorkant van een participatietraject wordt duidelijk en proactief aan inwoners en ondernemers gemeld welke invloed zij hebben in het proces. Zo werken we aan draagvlak en voorkomen we teleurstellingen. Niet alle beslissingen zijn geschikt voor burgerparticipatie. Inwoners kiezen hiervoor immers volksvertegenwoordigers tijdens de gemeenteraadsverkiezingen.

We streven naar een goede toekomst op het eiland voor jongeren door middel van goed vervolgonderwijs, een goede bereikbaarheid met openbaar vervoer en auto, voldoende betaalbare woonruimte en een vrijetijdsaanbod dat past bij hun leeftijd en behoeften.

Meedoen.

- ▶ Wij zien graag dat jonge kinderen van ouders die inburgeren gebruik (kunnen) maken van Voor- en Voegschoolse Educatie om achterstanden vroeg aan te pakken of te voorkomen.
- ▶ Ieder individu heeft een eigen verantwoordelijkheid om zijn leven zelfstandig in te richten en hier de regie over te voeren. Hier hoort bij dat eenieder problemen in eerste instantie op 'eigen kracht' (waar mogelijk met hulp van naasten) dient op te lossen. De gemeente biedt zorg en welzijn aan voor die situaties waarin zelfredzaamheid niet langer mogelijk is.
- ▶ De gemeente werkt aan de verdere ontwikkeling van het mens-ontwikkelbedrijf Webego om kansen te geven aan elke inwoner die mee wil doen in onze eilandelijke gemeenschap, ongeacht het ontvangen van een uitkering of een inburgeringstraject.
- ▶ Inwoners die steun ontvangen vanuit de participatiewet worden actief begeleid om, waar mogelijk, terug te keren op de arbeidsmarkt. Daarbij richten we ons op iemands talenten en mogelijkheden, en hoe dit aansluit op de arbeidsmarkt. Om kwaliteiten verder te ontwikkelen is om- of bijscholing en vrijwilligerswerk een goede opstap. Wanneer de stap naar regulier werk nog te groot is, begeleiden we onze inwoners naar beschutte werk- en leerwerkplekken.
- ▶ Door de nieuwe Wet Inburgering per 1 januari 2022 worden nieuwe Nederlanders begeleid zodra ze in onze gemeente wonen. Ongeacht of dit om een tijdelijke opvang of permanente vestiging gaat. Zij leren onze taal, onze waarden en normen en ervaren het belang van het meedraaien in de samenleving op ons eiland.
- ▶ Bij problematische schulden zorgen we voor ademruimte, zodat de problemen met een schuldhelpverlener op een rij gezet kunnen worden. Zo voorkomen we verdere escalatie. Bij schuldhelpverlening hebben we specifiek aandacht voor de mentale gezondheid van onze inwoners. Wanneer er signalen zijn dat schulden ontstaan, bieden we zo vroeg mogelijk hulp aan.
- ▶ Instelling van een eilandelijke 'open verenigingsdag' (zoals het idee van 'open monumentendag'); omgeven met publiciteit, waarop verenigingen open dag houden en hun vrijwilligers in het zonnetje worden gezet.
- ▶ We normaliseren de jeugdzorg; we plakken niet onnodig etiketten en maken het niet zwaarder dan nodig. Het is niet de bedoeling dat kinderen die hulp krijgen, dit de rest van hun leven als last meedragen.

- ▶ Meer taken betekent meer behoefte geld. De landelijke overheid zal de gemeente financieel tegemoet moeten komen om de gemeentelijke begroting niet onevenredig te belasten waardoor andere gemeentelijke taken lijden onder het sociaal domein. Wij zullen de partijlijnen naar de Tweede Kamer ten volle benutten.
- ▶ De gemeente zorgt dat publieke ruimtes en gemeentelijke gebouwen ook toegankelijk zijn voor mensen met een beperking.
- ▶ We zetten ons in voor een dementievriendelijke gemeente.
- ▶ Elke inwoner kan naast hulp van zijn sociale omgeving terugvallen op vrijwilligers via het platform GOvoorelkaar en hulp vanuit Stichting Zijn.
- ▶ We zijn er trots op dat veel inwoners met liefde zorgen voor hun naasten. Deze mantelzorg is ontzettend waardevol. De gemeente staat mantelzorgers bij om te voorkomen dat zij overbelast raken, bijvoorbeeld door respijtzorg aan te bieden.

Perspectief voor jongeren.

- ▶ Er is een breed scala aan vervolgonderwijs. Naast de vele MBO opleidingen worden er ook enkele HBO opleidingen aangeboden op de Beroepscampus, zoals HBO Verpleegkunde.
- ▶ Er is een goede OV verbinding waarbij je gemakkelijk naar je opleiding of werk reist. Daarnaast zijn wij voorstander van een nachtverbinding in het weekend tussen Rotterdam Zuidplein en het eiland.
- ▶ Er komt voldoende betaalbare woonruimte door gebruik te maken van alternatieve woonvormen. Tijdelijke units, tiny houses, woonboten (water-wonen) en communities bieden starters de kans om op eigen benen te gaan staan (zie ook Woonkwaliteit).
- ▶ Wij zijn op het gebied van jeugdzorg voorstander van het IJlandse preventiemodel. Het IJlandse preventiemodel is een preventieve aanpak gericht op het maken van een positieve leefomgeving, waarin jongeren gezond, veilig en kansrijk kunnen opgroeien zonder middelengebruik. Samen met de school, ouders, gemeente en andere lokale partners wordt gewerkt aan een veilige omgeving voor jongeren, op alle plekken waar zij veel tijd doorbrengen. Jongeren zijn de basis van deze aanpak omdat zij met vragenlijsten hun mening en wensen kenbaar maken.
- ▶ We faciliteren jeugd ontmoetingsplaatsen. De programmering van Het Diekhuus en dorpshuizen moet toegankelijk zijn voor een breed publiek, inclusief een aantrekkelijk programma voor jongeren.
- ▶ Nachtrecreatie hoort thuis in de moderne samenleving, ook om onze jeugd te faciliteren. Daarbij zijn wij voorstander van een modern uitgaanscentrum op ons eiland. Een ondernemer die deze faciliteit wil bieden moet kunnen rekenen op ruimtelijke medewerking van de gemeente.

► De lokale overheid.

We leven in een samenleving waarin tegenstellingen steeds meer worden aangescherpt. Wij, als onderdeel van de lokale overheid, zullen ons uiterste best moeten doen om het belang van de democratie uit te dragen en daar ook naar te handelen. Soms leiden genomen besluiten door de gemeente(raad) tot onbegrip bij inwoners. Ook de ervaring van de samenwerking tussen de gemeente en haar inwoners wordt wisselend ervaren. Vertrouwen in elkaar is van essentieel belang om elkaar te begrijpen en te bouwen aan een mooier eiland voor iedereen.

De VVD staat voor een gedegen financieel beleid met een sluitende meerjarenbegroting en zo min mogelijk belastingverhoging. Structurele uitgaven mogen alleen gedekt met structurele inkomsten. Eenmalige meevallers mogen niet worden gebruikt voor structurele extra uitgaven. Iedere euro die de gemeente uitgeeft is door hardwerkende inwoners van het eiland verdiend. Dit geld moet daarom zuinig en zinnig worden besteed. We willen dat de gemeente transparant is waar het belastinggeld aan wordt uitgegeven.

De lokale overheid.

- ▶ We vertellen bijtijds en proactief het realistische verhaal over zaken die maatschappelijke impact hebben. Via rubrieken in kranten en op social media geven we een heldere uitleg. Hierin wordt de aanloop, het doel, het proces en de uitkomst duidelijk uitgelegd.
- ▶ Om te blijven stimuleren dat ondernemers hun nek uitsteken en blijven investeren, is betrouwbaarheid van de gemeentelijke overheid van cruciaal belang.
- ▶ De gemeente wordt meer dienstbaar. Digitalisering, een afspraak moeten maken en formele en weinig empathische communicatie vergroten de afstand in plaats van dat ze voor meer dienstbaarheid zorgen. We willen een nieuwe kijk op gemeentelijke dienstverlening waarbij klantgerichtheid centraal staat. Proactief meedenken met een vraag van een inwoner, transparante en empathische communicatie, zichtbaarheid en vraaggericht in plaats van aanbodgericht handelen spelen hierbij een rol.
- ▶ De gemeente is voor elke inwoner bereikbaar ongeacht je vraag, afstand tot het gemeentehuis en/of je kennisniveau. Brieven, gesprekken en informatie in kranten of op internet is in begrijpelijke taal.
- ▶ De gemeente beantwoordt verzoeken in het kader van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) / Wet Open Overheid (Woo) tijdig en volledig.
- ▶ Een nieuw gemeentehuis heeft voor ons geen prioriteit.
- ▶ De GO-bus zorgt voor een betere bereikbaarheid van het gemeentehuis in andere kernen dan Sommelsdijk-Middelharnis. De inzet van de GO-bus blijft en wordt waar nodig verbeterd op basis van de behoeftes van onze inwoners.
- ▶ Dorpsraden zijn een middel om lokale betrokkenheid te bevorderen. Om meer duidelijkheid te scheppen over de rollen en taken van dorpsraden stellen we een richtlijn op waarin dit wordt vastgelegd.
- ▶ De gemeente zorgt ervoor dat de ICT volledig up-to-date is, zodat privacygevoelige informatie van inwoners beschermd is tegen digitale hacks en cyberaanvallen.
- ▶ De wereld houdt niet op bij de gemeentegrens. De gemeente werkt slim samen met buurgemeenten als dit leidt tot betere oplossingen voor bereikbaarheid, regionale werkgelegenheid of woningbouw.

- ▶ De VVD is voorstander van een raadsakkoord. In een raadsakkoord worden door de raadsfracties de belangrijkste punten voor een nieuw te vormen college vastgelegd.
- ▶ Het is gebruikelijk dat partijen vooraf een wethouderskandidaat presenteren. Dit vinden wij een achterhaalde aanpak, die niet leidt tot een sterkere bestuurskracht. De VVD wil hierin een cultuuromslag. Wij zouden graag zien dat een coalitie eerst een uitwerking maakt van het raadsakkoord en dit vertaalt in competentieprofielen voor de bestuurders. Vervolgens worden daar wethouders bij gezocht die de competenties hebben om het programma uit te voeren.
- ▶ College en raad hebben niet alleen oog voor de groep die duidelijk haar stem laat horen, maar heeft ook oog voor de belangen van een eventuele ‘stille meerderheid’ die minder actief participeert (op sociale media). De gemeente informeert zich over de achterban en de achtergrond van belangengroeperingen.
- ▶ De gemeente zorgt voor maximale transparantie in besluitvorming.
- ▶ College en gemeenteraadsleden zijn zichtbaar en komen regelmatig voor overleg naar een kern voor een gesprek met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.
- ▶ Het bestuur van de gemeente creëert en onderhoudt een sterke verbinding met de Provincie Zuid-Holland en de landelijke politiek. Om het verschil te kunnen maken moeten Provincie en Rijk ons zien en kennen.
- ▶ We willen zo laag mogelijke gemeentelijke lasten voor inwoners en ondernemers. Dit willen we bereiken door geld doelmatig te besteden en de gemeentelijke organisatie zo klein mogelijk te houden.
- ▶ We willen zo laag mogelijke tarieven voor leges en vergunningen.
- ▶ Een deel van de toeristenbelasting wordt in overleg met de sector besteed. Dit willen we zo houden.